Nederlands Instituut Publieke Veiligheid

Jaaroverzicht NL-Alert 2024

Nederlandse Academie voor
Crisisbeheersing en Brandweerzorg
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Colofon

© Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV), 2025

Auteur M. Bakker

Opdrachtgever Ministerie van Justitie en Veiligheid

Datum 7 maart 2025

Foto cover Ministerie van Justitie en Veiligheid

Wij hechten veel belang aan kennisdeling. Delen uit deze publicatie mogen dan ook worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding.

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bij wet vastgelegd onder de naam Instituut Fysieke Veiligheid.

Inhoud

	Inleiding	**4**
1	**Analyse per incident**	**5**
1.1	Aantal incidenten	5
1.2	Type incidenten	5
1.3	Ontalarmeringsbericht	6
1.4	Tijdstip van inzet NL-Alert	7
1.5	Aantal inzetten per veiligheidsregio	8
2	**Analyse per NL-Alert**	**9**
2.1	Aantal NL-Alerts per incident	9
2.2	Componenten van een NL-Alert	9
	Literatuurlijst	**11**
	Bijlage 1 Componenten NL-Alert	**12**

Inleiding

Het lectoraat Crisisbeheersing van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) verzamelt structureel data over de inzet van NL-Alert. Het lectoraat doet dit in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid in het kader van het Programma NL-Alert. Het doel is om jaarlijks een beeld te krijgen van de inzet van NL-Alert tijdens incidenten en daarbij te bekijken in hoeverre NL-Alerts voldoen aan de zes componenten uit het *Landelijk Inzet- en Beleidskader NL-Alert* (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2022). Zie bijlage 1.

Informatieverzameling

Om een database te maken, zijn gegevens over de inzet van NL-Alert op twee manieren verzameld. Ten eerste zijn de NL-Alerts verzameld via de website www.nl-alert.nl. Ten tweede is informatie verzameld op basis van mediaberichten. Zo zijn onder andere de volgende gegevens verzameld:

> het aantal keer per jaar dat NL-Alert is ingezet
> het type incidenten waarvoor NL-Alert is ingezet
> het GRIP-niveau
> het aantal NL-Alerts per incident
> de aanwezigheid van vereiste componenten per NL-Alert.

Analyse

Om de database gereed te maken voor de data-analyse is eerst een aantal bewerkingen uitgevoerd van de brongegevens. De resultaten voor het type incident zijn gelabeld in categorieën. Daarnaast is de inhoud van de NL-Alerts gelabeld op basis van de componenten uit het *Landelijk Inzet- en Beleidskader NL-Alert*. Tevens is geregistreerd of na het incident een zogenoemd ontalarmeringsbericht is verstuurd om te melden dat de situatie weer veilig is. Dit wordt ook wel een afmeldingsbericht genoemd. Ten slotte is een definitieve database vastgesteld die gebruikt is voor de verdere analyse.

De tweede stap in de analyse bestond uit een frequentieanalyse per item. Hiervoor is een onderscheid gemaakt tussen items op incidentniveau en items op NL-Alert-niveau. De kenmerken van het incident zijn geanalyseerd op basis van het totaal aantal incidenten in het jaar 2024 (N= 75). De kenmerken van de NL-Alerts zijn geanalyseerd op basis van het totaal aantal verstuurde NL-Alerts (N= 136).

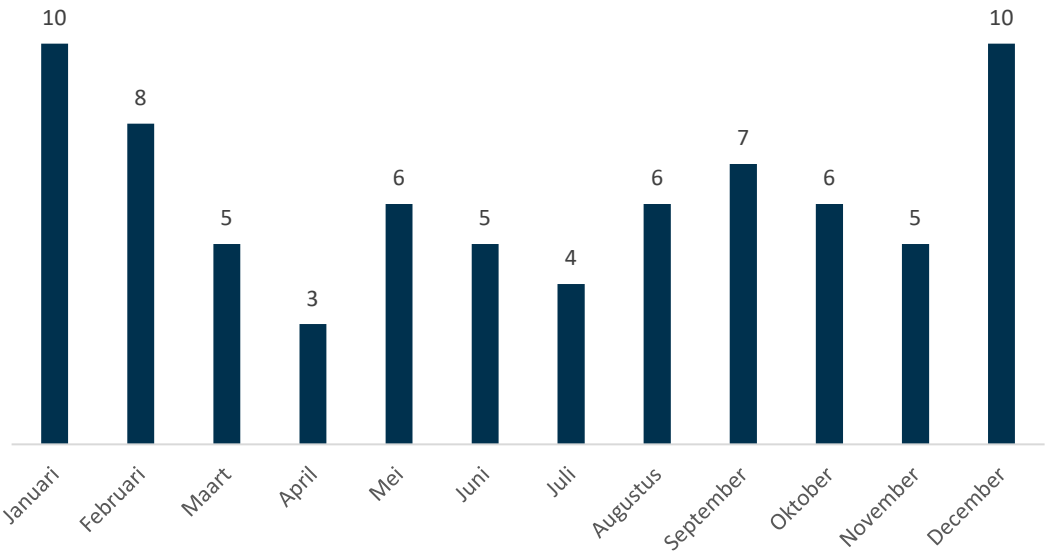
Leeswijzer

In hoofdstuk 1 worden de onderzoeksresultaten beschreven op incidentniveau. Daarbij wordt onder andere ingegaan op het aantal incidenten waarbij NL-Alert is ingezet, het type incidenten en het tijdstip waarop de NL-Alerts zijn verstuurd. Hoofdstuk 2 gaat in op de resultaten op NL-Alert-niveau. Er is onder andere gekeken in hoeverre de NL-Alerts voldoen aan de zes componenten uit het *Landelijk Inzet- en Beleidskader NL-Alert* (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2022).

1 Analyse per incident

1.1 Aantal incidenten

In het jaar 2024 is bij 75 incidenten NL-Alert ingezet. De meeste inzetten van NL-Alert vonden plaats in januari en december (N= 10). Zie figuur 1.1.

Figuur 1.1 Aantal NL-Alert inzetten per maand

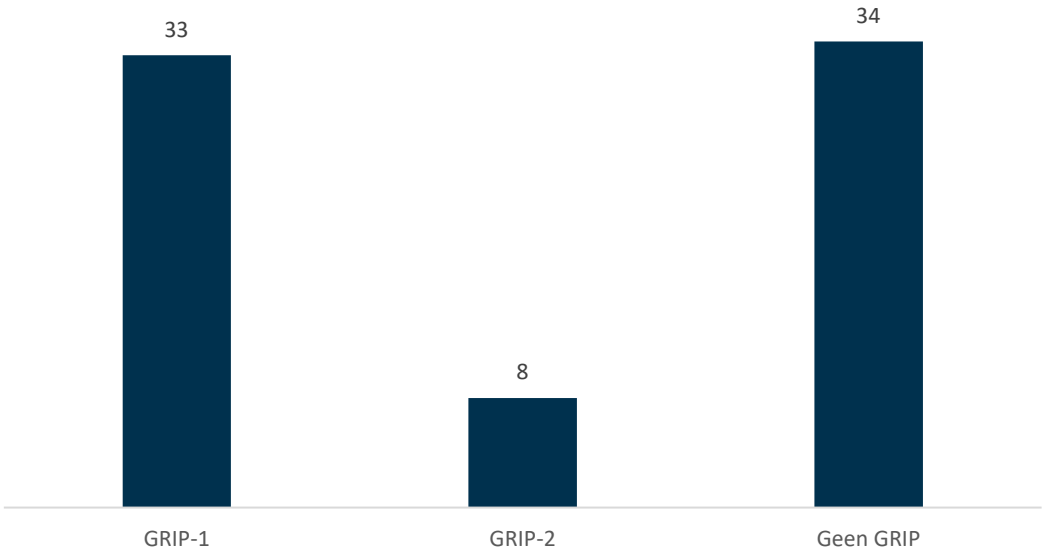
1.2 Type incidenten

NL-Alert kan worden ingezet bij incidenten, rampen en crises die of acuut handelen van het publiek vergen, of een fysieke bedreiging kunnen vormen, of voor grote maatschappelijke onrust en ontwrichting kunnen zorgen. In het jaar 2024 werd NL-Alert verreweg het vaakst ingezet bij een brand (93 %). Daarnaast werd NL-Alert twee keer ingezet bij een ontsnapping van een (gevaarlijke) stof (3 %). Ten slotte werd NL-Alert eenmalig ingezet bij een stroomstoring (1 %), bij een kookadvies voor water door een lekkage aan een waterleiding (1 %) en om mensen te waarschuwen voor nepagenten[1] (1 %).

[1] De inzet van NL-Alert in deze situatie was ten behoeve van opsporing. Volgens het Landelijk Inzet- en Beleidskader NL-Alert (2022) behoort een opsporingselement niet in de opbouw van een NL-Alert, waardoor er sprake was van een foutieve inzet.

GRIP-niveau

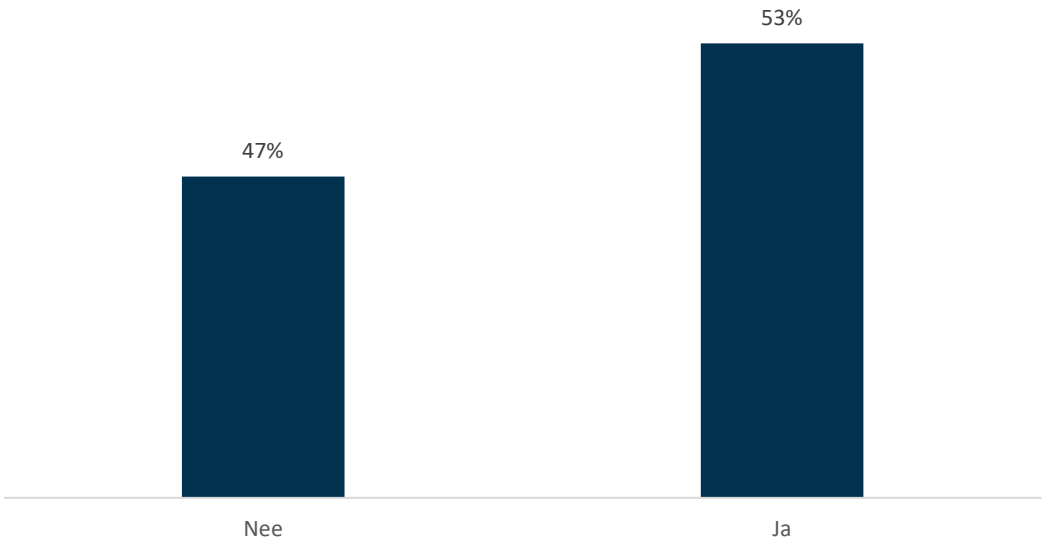
De meeste NL-Alerts zijn ingezet bij incidenten waarbij er geen sprake was van een GRIP-opschaling (N = 34), gevolgd door GRIP-1 incidenten (N = 33). In verreweg de meeste gevallen ging het om een brand met rookontwikkeling. Zie figuur 1.3.

Figuur 1.3 Inzet NL-Alert naar GRIP-niveau

1.3 Ontalarmeringsbericht

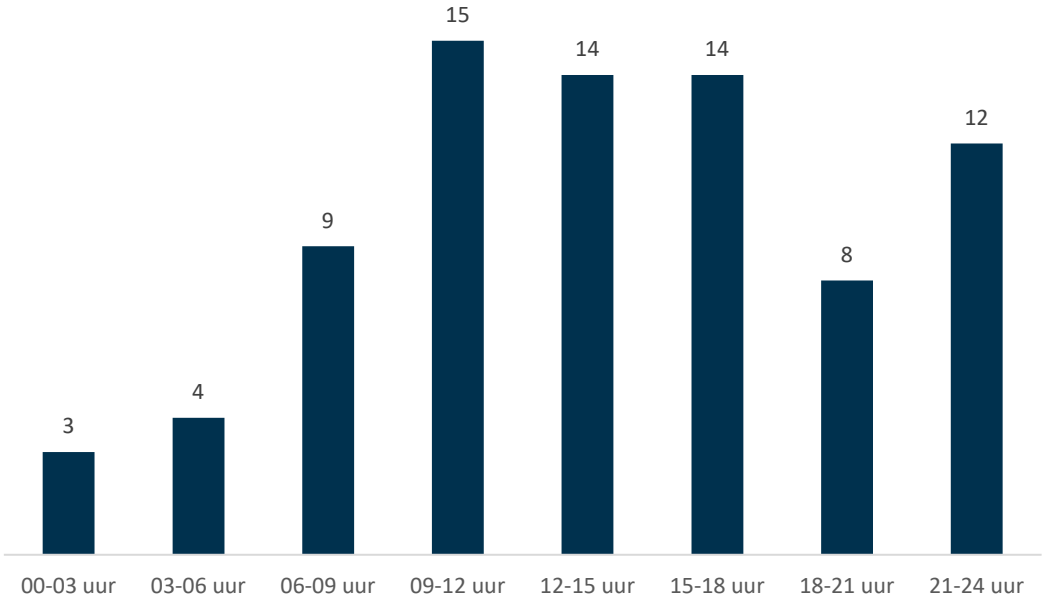
NL-Alert kan ook ingezet worden om aan te geven dat de situatie waarvoor eerder via NL-Alert is gewaarschuwd onder controle is. Het verzenden van een ontalarmeringsbericht kan in sommige situaties meerwaarde hebben, maar is niet verplicht (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2022). In figuur 1.3 op de volgende pagina is te zien dat bij 53 % van de incidenten een ontalarmeringsbericht is verstuurd.

Figuur 1.4 Ontalarmeringsbericht ter afsluiting van een incident

1.4 Tijdstip van inzet NL-Alert

Het moment van de dag waarop een eerste NL-Alert het meeste is ingezet, is de ochtend tussen 9.00 en 12.00 uur. In de nacht (vanaf 00.00 uur) tot en met de vroege ochtend (6 uur) is het minst vaak een NL-Alert verstuurd. Zie figuur 1.5.

Figuur 1.5 Aantal NL-Alert inzetten per moment van de dag

1.5 Aantal inzetten per veiligheidsregio

NL-Alert is het vaakst ingezet in Veiligheidsregio Fryslân (N = 15), gevolgd door Drenthe (N = 10) en Kennemerland (N = 6). Een zestal veiligheidsregio's (Amsterdam-Amstelland, Twente, Zaanstreek-Waterland, Zuid-Holland Zuid, Gooi- en Vechtstreek en Zuid-Limburg) heeft in 2024 helemaal geen gebruikgemaakt van NL-Alert. Zie tabel 1.1.

Tabel 1.1 Inzet NL-Alert per veiligheidsregio

Veiligheidsregio	Aantal inzetten	Percentage
Fryslân	15	20%
Drenthe	10	13%
Kennemerland	6	8%
Groningen	5	7%
Noord-Holland Noord	5	7%
Brabant-Noord	4	5%
Brabant-Zuidoost	4	5%
Midden- en West-Brabant	4	5%
Flevoland	3	4%
Limburg-Noord	3	4%
Gelderland-Midden	2	3%
Haaglanden	2	3%
Hollands-Midden	2	3%
Noord- en Oost-Gelderland	2	3%
Rotterdam-Rijnmond	2	3%
Utrecht	2	3%
Zeeland	2	3%
Gelderland-Zuid	1	1%
IJsselland	1	1%
Amsterdam-Amstelland	0	-
Twente	0	-
Zaanstreek-Waterland	0	-
Zuid-Holland Zuid	0	-
Gooi- en Vechtstreek	0	-
Zuid-Limburg	0	-

2 Analyse per NL-Alert

2.1 Aantal NL-Alerts per incident

In het jaar 2024 zijn – verdeeld over 75 incidenten – in totaal 136 NL-Alerts verstuurd, zie tabel 2.1. Als bij een incident NL-Alert wordt ingezet, worden vaak meerdere NL-Alerts verstuurd om mensen op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen. Bij 59 % van de incidenten werd inderdaad meer dan één NL-Alert verstuurd; hierbij zijn eventuele ontalarmeringsberichten inbegrepen. De incidenten waarbij vier, vijf of zes NL-Alerts werden verstuurd, betroffen allemaal branden met rookontwikkeling.

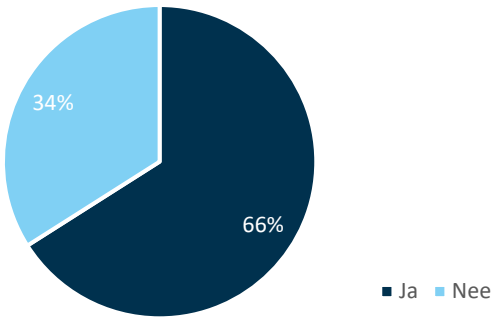
Tabel 2.1 Aantal verstuurde NL-Alerts per incident

Aantal NL-Alerts	Aantal incidenten	Percentage
1 NL-Alert	31	41%
2 NL-Alerts	34	45%
3 NL-Alerts	6	8%
4 NL-Alerts	2	3%
5 NL-Alerts	1	1%
6 NL-Alerts	1	1%

2.2 Componenten van een NL-Alert

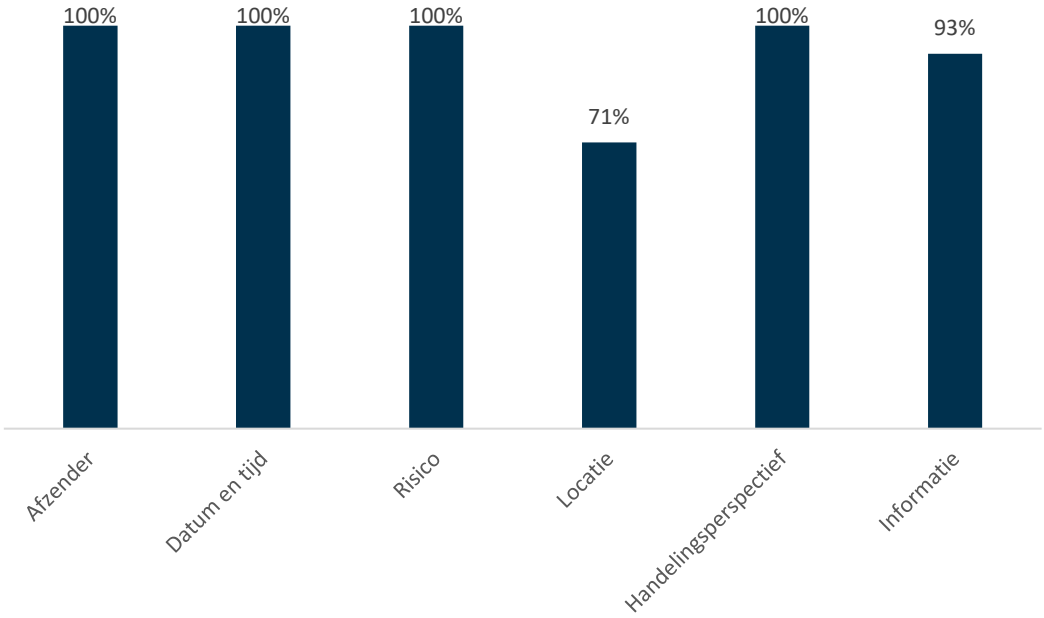
Uit figuur 2.1 blijkt dat twee derde (66 %) van alle verstuurde NL-Alerts in 2024 voldoet aan alle zes componenten uit het *Landelijk inzet- en beleidskader* (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2022). Deze NL-Alerts bevatten in ieder geval een afzender, datum en tijdstip, risico-omschrijving, locatie, handelingsperspectief en doorverwijzing naar aanvullende informatie. Opvallend is dat dit percentage veel hoger ligt dan in 2023. Toen voldeden 46 % van de verstuurde NL-Alerts aan alle zes componenten (Bakker, 2024).

Als er per component wordt gekeken (zie figuur 2.2), blijken alle NL-Alerts te voldoen aan de component afzender. Dit is niet verwonderlijk, aangezien hier door het systeem automatisch ‘NL-Alert’ wordt ingevoerd. Ook de datum en tijd worden automatisch ingevuld, maar deze moeten wel worden geactualiseerd. Bij alle NL-Alerts is dit gedaan. In alle NL-Alerts is tevens het risico beschreven waarvoor het bericht werd verstuurd en is een handelingsperspectief geboden.

Figuur 2.1 Voldoet het NL-Alert aan alle zes componenten?

Van de verplichte componenten werd het minst vaak voldaan aan de component locatie: in 29 % van de NL-Alerts was deze component incompleet of niet aanwezig. Er werd dan alleen de regio of plaats genoemd (95 %) of alleen de naam van een straat of bedrijf (5 %). In 93 % van de NL-Alerts werd doorverwezen naar een ander medium voor aanvullende informatie over het incident. In 95 % van de NL-Alerts waarin werd doorverwezen, werd verwezen naar de eigen website van de veiligheidsregio, in 4 % naar het sociale media platform 'X'[2] en in 1 % naar een volgend NL-Alert. In NL-Alerts waar een concrete doorverwijzing naar een ander medium ontbrak, stond soms wel aangegeven dat nadere informatie zou volgen.

Figuur 2.2 Aanwezigheid van componenten in NL-Alerts

[2] Opvallend is de enorme daling in het gebruik van het sociale media platform 'X' ten opzichte van vorig jaar. Toen werd nog in 52 % van de doorverwijzingen voor meer informatie, verwezen naar 'X' (Bakker, 2024).

Literatuurlijst

Bakker, M. (2024). *Jaaroverzicht NL-Alert 2023.* Nederlands Instituut Publieke Veiligheid.

Ministerie van Justitie en Veiligheid (2022). *Landelijk Inzet- en Beleidskader NL-Alert*.

Bijlage 1 Componenten NL-Alert

In het *Landelijke Inzet- en beleidskader NL-Alert* van het ministerie van Justitie en Veiligheid (2022) staan de componenten beschreven waar een NL-Alert aan moet voldoen:

> *Afzender:* in een NL-Alert wordt automatisch 'NL-Alert' als afzender vermeld; de organisatie die NL-Alert inzet, wordt niet genoemd.
> *Datum en tijdstip* worden eveneens automatisch ingevuld op het moment van opstellen van het NL-Alert. Vervolgens moet nog wel op de knop 'actueel' worden geklikt voor het bijwerken van de datum en tijd.
> De component *risico* heeft als doel de ontvanger van het NL-Alert bewust te maken dat hij/zij mogelijk acuut gevaar loopt. Er dient daarom omschreven te worden welk risico of gevaar er dreigt. De risicocomponent is opgebouwd uit twee elementen: de gevaarzetting en de bron. De gevaarzetting geeft aan waarmee burgers rekening moeten houden, bijvoorbeeld rook of explosiegevaar. Met de bron wordt de oorsprong bedoeld van waaruit het gevaar is ontstaan, bijvoorbeeld een brand of ongeval.
> Met de component *locatie* wordt het gevaar gelokaliseerd en kan de ontvanger van het NL-Alert nagaan of het incident daadwerkelijk op hem/haar betrekking heeft. Binnen deze component wordt onderscheid gemaakt tussen het brongebied en het effectgebied. Het brongebied betreft de locatie waar het risico zijn oorsprong heeft, bijvoorbeeld een straat of een bedrijf. Het effectgebied is het gebied waar burgers blootgesteld zouden kunnen worden aan het gevaar, bijvoorbeeld in een bepaalde regio of plaats. Zowel informatie over de staat / locatie, als de regio / plaats dienen benoemd te worden in het NL-Alert.
> Bij de component *handelingsperspectief* gaat het om informatie over wat burgers kunnen doen om de negatieve gevolgen van een incident te voorkomen of te beperken. Het handelingsperspectief is afhankelijk van het gevaar waaraan burgers worden blootgesteld. Een voorbeeld van een handelingsperspectief kan zijn: 'ga naar binnen en sluit deuren en ramen' of 'verlaat het natuurgebied'.
> Ten slotte verwijst de component *informatie* de ontvanger van het NL-Alert naar een ander medium voor aanvullende informatie. Bijvoorbeeld de website van een gemeente of veiligheidsregio. Het doorverwijzen naar bronnen voor verdere informatie wordt relevant wanneer burgers in veiligheid zijn en behoefte hebben aan informatie over de stand van zaken met betrekking tot het incident.